

INHERITED SENSES

Tigse Éva Karolyna

Budapesti Metropolitan Egyetem, Divat és Textil Tanszék

Kézműves tárgykultúra BA szak, Divat specializáció, III. évfolyam

Remete Krisztina, Habil DLA, egyetemi docens

Inspirációm fő forrásait a londoni Chopova Lowena divatház tervezőinek munkássága, valamint az etikus divat filozófiája adták. A divatház stílusában, fiktív tervezőként kollekciót terveztem. A tervezési folyamatot mindenekelőtt az inspirációk értelmezése és kutatómunka előzte meg. Ezek feldolgozása után kezdtem meg magát a tervezési folyamatot, manuális és digitális megoldásokkal vegyítve. A végső kollekcióból kiválasztott öltözék-együttest ezután kiviteleztem és befotóztattam.

A márkát 2017-ben Emma Chopova és Laura Lowena alapította. Közös munkájuk a Central Saint Martins Egyetem éveiben kezdődött. Felfedezték közös kapcsolódási pontjukat a kézzel készített dolgok iránt. Lowena brit származású, Chopova pedig New Jersey-ben nőtt fel. Szülei azonban bolgár származásúak, így gyermekkorában kulturális identitását ködösen látta. Elmondása szerint Londonba való költözése után kezdte igazán keresni önmagát, hovatartozását. Ekkor kezdte igazán érezni vágyódását felmenői kultúrájához és annak népművészetéhez. Lowena a régi angol gyerekruhák szerelmese volt. Így lett a márka kettejük fúziója. Mindkettejük számára meghatározó családjuk és tradícióik. Minden kollekciójuk egyikőjük személyes örökségéhez kapcsolódik. Ötvözik a folklórt a sportruházattal, minközben nagy hangsúlyt fektetnek a kézművességre és a fenntarthatóságra. Ez a két inspiráció indítja útjára minden egyes tervezési folyamatukat. Egy népművészeti és egy sporttémát egybeszőve számos kézműves technikával, valódi használt bolgár textilek segítségével alkotják meg modern, extravagáns öltözékeiket. Mindezt csodálatos szín- és formaérzéssel. Ikonikus pliszírozott, karabíneres szoknyájuk például az 1980-as évek sziklamászó nőire reflektál.

A téma feldolgozását követően, megvizsgáltam eddigi kollekcióikat. Minden szezon koncepciója mást dolgozott fel. Azonban karakterükben hasonlóságot találtam. A ruhák formavilága egyedi és nem megszokott. Számtalan anyagmanipulációt, díszítési technikát alkalmaznak. A ruhák egyes elemei nem átlagos módon vannak összeállítva. Gyakran kapsok, szalagok, pántok segítségével lehet összekötni például egy nadrágszár elejét, egészen a deréktól a bokáig. Esetleg egy ruha ujját válltól csuklóig a karon végigfutva. Rengeteg csattot, szegecsset, patentot alkalmaznak szintén funkcionálisan vagy túlzó díszítésként. A karabíner visszatérő elem minden kollekciójukban. Jellemző a játékosság színben, a felületek struktúrájában, anyaghasználatban. Így megtalálható akár a horgolt, szövött, festett, mintás, de gyakran a bőr matéria is. Egy szetten belül több mintát, színt és anyagkaraktert használnak. Tanulmányoztam ikonikus szoknyájukat, melyet aprólékos munkával kiviteleznek, feleslegessé vált textilekből. Bőr derékpántjába sűrűn ringliket helyeznek.

Ezekbe kapcsolják a karabínereket, melyek tartják magát a pliszírozott szoknyarészt.

Alkotási folyamatomat anyagmanipulációkkal kezdtem meg, ahol gyűrővel kísérleteztem. Makettjeimet a testre helyezve új formákat kerestem. A makettezéssel párhuzamosan folytattam az inspirációk gyűjtését és a tervezők munkásságának kutatását. Arra a következtetésre jutottam, mint a divatház fiktív tervezője saját individuumom is szükséges belevinni az alkotási folyamatba, ahogy ez a valóságban is történik a tervezőpáros közös munkája során. Minden egyes kollekciójuk saját esztétikájuk szimbiózisán alapszik. Egy közös metszéspontot kerestem a tervezők és saját világom között. Így került központba a felmenők és a hovatartozás témaköre, melyek jelentőségét az elmúlt években kezdtem igazán felértékelni. Fiatal felnőtté válásom során kezdtem egyre jobban szükségét érezni annak, hogy keressem és megértsem rokoni kapcsolataim. Fontosnak tartom, hogy jövőbeli fejlődésünk kapcsán tudjuk múltbéli kérdéseinkre a válaszokat. Megértsük akkori helyzetünket. Mivel időről időre egyre többet kutatom hovatartozásom és nagyszüleim történetét, így azonosulni tudtam a tervezők helyzetével. Egyre erősebb érdeklődésükkel hazájuk, múltjuk, tradícióik kapcsán. Éppen ezért abból a helyből és abból az időből szerettem volna inspirálódni ahol felnőttem. Olyan anyagokat használtam fel, melyek nagyszüleim házában vettek körül. Először bársony anyaggal kezdtem kísérletezni. Formai kísérletekkel szonyát kialakítani. Ezt követően nagyszüleim régi virágmintás csipkefüggönyeit használtam fel. Kisebb elemekre bontottam. Így metaforaként értelmezve a növényi motívumokat. "Darabjaimat keresem és illesztem össze a múltamból." Az egyes elemeket forgattam és kerestem köztük a kapcsolódási pontokat. Pont ahogy én is keresem kapcsolódási pontjaimat a múltammal. Kerestem azt a megoldást, hogy ezeket a különálló elemek össze tudjanak kapcsolódni és egy összefüggő darabként tudjanak működni. Kisebb szemű csiszolt fém láncot alkalmaztam. Szabóbabára feltűztem az elemeket és olyan hosszúságú láncot vágtam, melyek tökéletesen összetartották őket. Pántnak műbőrből 4-5 cm-es csíkokat vágtam. Ezekbe szintén láncot fűztem. Így egy kezdetleges derékig érő felsőrészt tudtam kialakítani. Gombostű segítségével nélkül már egy felvehető darabként funkcionált. Az kapcsolódás problémáját megoldottam, azonban esztétikailag még nem volt megfelelő az elkészült felső makettje. Annak ellenére, hogy a tervezők ruhadarabjaikon olyan anyagokat használnak, amik magukban nyersnek és durvának hatnak, mégis kész állapotukban viselhetők és harmónikusak. Mindezek mellett az összekapcsolt csipke elemeknek nem volt tartásuk. Könnyen összeestek és csak elernyedve lógtak. Ez nem mutatott szépen. Fehér, áttetsző anyaguk pedig könnyen eltűnni látszott. Hordozó

felület segítségével tartást adtam nekik. Kipróbáltam a filc anyagot, műbőrt, vastagabb munkaruha vásznat is. Végül olyan természetes anyagot kerestem, melyet általánosan maradványként vagy hulladékként kezelnek. Anyagkutatás során találtam rá a hulladék bőrre, mely méretéből adódóan nagyobb méretű projektekhez nem feltétlenül elég, azonban sajátomhoz megfelelőnek tűnt. Dolgozni tudtam olyan méretű bőripari hulladékokkal, melyeknek kevés a felhasználási lehetősége. Az apróbb darabokból ki tudtam vágni a csipke motívumok formáit és azokat gyorsvarrógéppel, szélükön a bőr darabokra tűztem. Ezek már megfelelő tartást adtak. A kontraszt miatt pedig a fekete bőrre esett a választásom. Végül ezekkel is kísérleteket végeztem. Az elemek kapcsolódási pontjánál ringliket ütöttem és egy 1 cm átmérőjű, nyitható fémkarikával összekapcsoltam őket. Így egy esztétikusabb darabot kaptam, mely a divatház stílusába is beilleszthető. Az elkészült felsőrész alsó ívéhez kezdtem formálni az első fázisban elkészített szoknya makettjét. Szerettem volna egy saját tervezésű, két részből álló szoknyát létrehozni, mely reflektál az eredeti karabíneres szoknyára. Így a szoknya alsó részét egy nagy fodor alkotta. Ezt patentokkal rögzítettem egy alapszoknyához, követve a fodor és a felsőrész ívét. Az alapszoknya felső részére 1cm széles megkötiöket varrtam ferdepánt segítségével, ezt pedig egy derékpántra rögzítettem. Így a karabínerek teljes lemásolása nélkül egy saját tervezésű extravagáns szoknyát alkottam. Patentok segítségével a fodor pedig levehető lett. Ezáltal kétféle módon is használható a szoknya. Anyagának sűrű szövésű fekete kevertszál as anyagot választottam.

A karabínerek használatát azonban nem szerettem volna mellőzni, hiszen ez minden kollekciójukban megtalálható. A bőr-csipke felsőrész ringlizése után jutottam el arra az álláspontra, hogy a darab bővíthető, ha a kapcsolódási pontokat variálom és más kapcsolódási eszközöket is használok, egyes helyeken karabínereket akasztok bele. Elkezdtem több elemmel bővíteni a felsőrészt és befedni velük a teljes testet. Photoshop segítségével variációkat készítettem. Kerestem, hogy az elemeket, hogyan tudom elhelyezni az emberi testen. Mely részeken tudok karabínereket elhelyezni, hogy a felsőrészből, ruhát alakíthassak. A kiválasztott darabot kiviteleztem és alternatív módszerekkel elkészítettem hozzá a szabásmintát. Különböző eldolgozási módszereket próbáltam ki egyedivé alakítása és hordhatósága miatt. A csipkék szélét neon zöld cérnával tisztáztam, így adva nekik egy erősebb, de játékosabb karaktert. Pántnak szintén hulladékbőrt alkalmaztam, szegecsekkel díszítettem. Sikerült megalkotnom moduláris darabom, mely szétszedve akár felsőrészként, ruhaként, szoknyaként vagy övként is értelmezhető.

A teljes look kivitelezésénél a divatház stílusjegyéből a sokszínű nyomott mintákat mindenképp alkalmazni kívántam. Ezeket többnyire aláöltözőkön, hosszúszerű nadrágokon, hosszú ujjú felsőkön találtam meg a kollekciókban. Itt is szerettem volna a koncepciómat vizuálisan megjeleníteni, így egy csomóban összegyűrt és kibogozott fonal lefotózott képéből terveztem mintát. Szintén metaforaként értelmezve “önmagam és múltam bogozom ki”. A mintatervekből különböző színvariációkat készítettem, melyek harmónikusak a márka színvilágával. Digitálisan a testen megfelelő léptéket és kompozíciót kiválasztottam. Végül nyomóműhelyben transzfernyomó segítségével hőpréseltem a mintát a végleges elasztikus sportruha anyagra és egy hosszú ujjú felsőt, valamint egy cicanadrágot kiviteleztem. A végső 6 db-os digitális kollekcióból a 4. darabot kiviteleztem, a felsőrészt kivitelezésnél pedig tovább bővítettem, hogy bemutathassam moduláris lehetőségeit. A kivitelezett ruhákról fotózás alkalmával képek készültek. A szabásmintákat dokumentáltam.

A jövőre való tekintettel további lehetőségeket látok a moduláris öltözék tovább gondolásában a léptékek, formák változtatásával, szűkítésével, bővítésével, kapcsolódási pontok variálásával. Valamint még több használt anyag bevonásával.

Úgy gondolom sikerült kitűzött céljaimat teljesíteni. A kiválasztott divatház eszméjét megértettem, stílusát értelmeztem és feldolgoztam saját tervezői attitűdöm és preferenciáim bevonásával. Fenntartható divattal kapcsolatos szemléletüket és az etikus divat fogalmát szintűgy integráltam tervezési folyamatomba. A hat darabos kollekció egy kiválasztott öltözék-együttesét kiviteleztem.